

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leta - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

NEW YORK, MONDAY, FEBRUARY 19, 1923. — PONDELJEK, 19. FEBRUARJA, 1923.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

ANGLIJA BO ZAHTEVALA POVRAČILO

Sovražno razpoloženje napram Franciji vsled zasedenja Ruhr okraja je imelo za posledico odpoved francoskega doiga v Angliji. — Odpor Turkov povzroča mednarodnim trgovcem velike skrbi. — Bodočnost antante ni posebno jasna.

London, Anglija, 17. februarja. — Vsi listi so priobčili na odličenem mestu poročilo, da je senat Združenih držav odobril dogovor glede odpeljanja angleškega vojnega dolga v Ameriki, a opaziti ni bilo nikakih uredniških komentarjev glede tega. V oficijskih krogih pozdravlja ta sklep ne le raditega, ker uveljavlja in določa sveto, katero mora Anglija plačati, pač pa tudi raditega, ker predstavlja precedent (preje uveljavljeni slučaj) za uravnavo drugih zaveznih dolgov. Ta uravnava bo tudi poglorila prijateljske odnose med obema deželama.

Tukajšnji visoki uradniki se zavedajo dejstva, da je njihova dežela v sedanjem trenutku skoro popolnoma osamljena in da si iz tega razloga želi ojačiti prijateljske odnose z Združenimi državami.

Mednarodni opazovalci so zelo vznemirjeni vspričo sedanjih dogodkov ter pričakujejo resnih posledic razveta v slučaju, da se bodo razmire hitro izboljšale. Nobenega dvoma ne more biti, da povzročata francosko postopanje v Ruhr okraju ter odpornost Turkov velikanskih skrb v državnikom ter mednarodnim trgovcem. Odplačevanje ameriškega dolga bo predstavljalo veliko breme, a Angleži ga bodo prevzeli, ker domnevajo, da bodo Amerikanci upošteli to dejstvo.

Najbrž ne bo poteklo dosti tednov, ko bo angleška vlada pozvala Francijo, naj uravnava svoj dolg, ki ga je napolnila v Angliji tekom vojne. Če bi vlača Poincareja ne zasedla Ruhr ter manjšala s tem možnosti, da se sploh kaj iztrira iz Nemčije, bi kancelirali Angleži dobršen del angleškega dolga, ve ne celega. Ker pa je položaj tak kot je sedaj, domnevajo Angleži, da imajo dvakrat tako močno pravico zahtevati povračilo, ker so bili vsled francoske akcije oropani vseh reparacij iz Nemčije.

Ministrski predsednik Bonar Law je ostal danes celo dan v svojem uradu na Downing Street ter pričakoval odgovora francoskega ministrskega predsednika Poincareja na predlog angleške vlade, stavljen francoskemu ministru za javna dela. Ozračje je skrajno napeto in splošno prevladuje mnenje, da bo naslednjim korak Poincarejeve vlade največje pomena za Anglijo.

Francozi so skrajno razočarani vsled sklepa angleškega ministrskega predsednika, da se dovoli le dobavnim vlakom za francosko armado prehod preko angleškega okupacijskega ozemlja. Celotno sedaj je mogoče, da bodo Angleži umaknili svoje čete od Rena in tak korak bi ne pomenuj nicaesar drugega kot konečno uničenje ter razveljavljenje antante.

V angleškem zunanjem uradu so mnenja, da je bodočnost antante v sedanjem trenutku manj upopolna kot pa je bila pred enim mesecem, čeprav bi bilo pretirano reči, da je izginilo vsako upanje, da bo sedanja kriza uspešno preboljena. Angleški oficijski opazovalci pa slikajo položaj v Ruhr okraju v takih barvah, da navdaja angleške uradne kroge največja skrb.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potem naloži banka izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenzurah.

Vložil se bilo močno zanesljivo!

Jugoslavija:

Zaposilja na sedajo polto in izplačuje "kr. poltn. Števni urad in Jadranka banca" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pod na hitro izplačilo najugodnejše.

100 Din. ... \$ 1.25 ... K 400

200 Din. ... \$ 2.30 ... K 800

500 Din. ... \$ 5.40 ... K 2,000

1000 Din. ... \$10.70 ... K 4,000

2000 Din. ... \$21.20 ... K 8,000

5000 Din. ... \$52.50 ... K 20,000

Italija in zanesljivo:

100 lir. \$ 2.90

100 lir. \$ 5.50

300 lir. \$15.60

500 lir. \$26.50

1000 lir. \$50.00

Za poštovanje, ki presegajo mesec pet tisoč dinarjev ali po dvanajstih lir dovoljujemo po mogočnosti še posebni popust.

Vrednost dinarjem in liram sedaj ni stalna, menjajo se večkrat in nepriskakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo pa o eni enega dne, ko nam dospe poslan denar v roke.

Glede izplačil v ameriških dolžnjih glejte poslovne oglice v tem članku. Denar nam je poslat najbolje po Domestic Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKHER STATE BANK

22 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Glavno nastopalištvo Jadranka Banca.

DELAWSKI NEMIRI V MEXICO CITY. EV.

Pred kratkim so se vršili v glavnem mestu Mehike veliki poulični nemiri. Zaštrajkali so uslužbenec cestne železnice, kompanija je pa začela s skebi obravnavati. Posledica tega so bili vroči boji med vojaštvom in štrajkarji. Pri tej priliki je bilo mrtvih štirinajst oseb. Slika nam kaže mehiško vojaštvo, ko nadzira pr omet.

22 SLABOLUMNIH JE BILO ŽRTEV POŽARA

Ogenj v newyorški državni jetnišnicni za slaboumne.

Strašni prizori. — Slaboumni niso hoteli iz celic.

V državni umobolnici na Wards Island pri New Yorku, je izbruhnil včeraj zjutraj požar.

Vsega skupaj je v umobolnici 1800 bolnikov. Ker ni na otoku nobenost postaje požarne brambe, je bilo gašenje in reševanje silno otežko.

V kolikor se je dognalo do včerja, je izgubilo življenje 22 bolnikov in trije bolniški strežniki.

Slaboumni niso hoteli zapustiti svojih celic, ampak, nasprotno, celo silili se v ogenj.

Pri gašenju so se vršili strašni prizori. Večkrat se je pripetilo, da so umobolni napadli gasile ter jim iztrgali iz rok gasilne cevi in sekire.

Trije gasilci so si prihobilih vchod do celice, kjer so bili zaprti najbolj nevarni nore.

Vnedil se je boj na življenje in smrт.

Zato, ki je lastna slaboumne, so se vrgli nesrečnik na reševalce, jih začeli tolči, grizti, praskati in jim trgati oblike s telesa. Boj se je nadaljeval na stopnjach, dokler se ni cela skupina privabilna v doljenje nadstropje. Šele tam so bolniški strežniki zvezali norce ter rešili ognje-

gase.

Požar je povzročil kratki stik v električni napravi. Županstvo mesta New Yorka zvraca vso krivdo na vodstvo države New York, ki ima otok v najem.

Dolžnost državne vlade bi bila preskrbeti otok s potrebnimi gasilnimi pripravami, kar se pa na opetovane pozive ni zgodilo.

UKRAJINCI SO BAJE UBILI 60 POLJSKE VOJAKOV.

Dunaj, Avstrija, 17. februarja. Arbeiter Zeitung, vodilni socijalistični list, pravi, da so Ukrajinci včeraj masakrirali v mestu Sabor celo poljsko posadko, obstoječo iz šestdesetih vojakov.

Poljaki so v zadnjem času na-

silno pobirali novince v ukrajinskem ozemlju. Po celotni okraju je bilo po masakru proglašeno vojno stanje.

SMETNI SLUČAJI — POSLEDI CA VELIKEGA MRAZA.

St. Paul, Minn., 17. februarja. Najmanj sedemnajst oseb je izgubilo življenje na severo-zapadu tekm bliznja, ki je divjal v torek ter nato sledčega mrzlega vala, — soglasno s poročili, ki so prišla semkaj. Šest ljudi je poginilo v Minnesota, trije v South

BENITO MUSSOLINI IN SENATOR BORAH

Mussolini, znani banditski načelnik italijanske vlade, smatra ideje sen. Boraha za "fantastične".

Rim, Italija, 17. februarja.

Predno je italijanski senat odobril dogovor, sklenjen v Washingtonu, ki izjavil "ministrski predsednik" Mussolini, da ne sme Italija smatrati preveč resnim predlogom senatorja Združenih držav, Boraha, glede mednarodne konferenčne in tudi ne njegovega predlaganega obiska v Italiji.

Predlog senatorja Boraha nimajo nobenega velikega pomena, — je reklo Mussolini. — Imam zanesljive informacije, na temelju katerih sem prepričan, da nam ne treba sprejeti fantastičnih pozicijov senatorja Boraha. Vsakdo ve, da je Italija edina dežela na svetu, ki zasleduje realno mirovno politiko. (Človeka, ki govorja kaj takega, bi bilo treba utakniti v norišnico.)

V nadaljnem je izjavil:

Najnovejši razvoj obstaja v tem, da so dosegle Združene države in Anglija sporazum glede angleško-ameriškega dolga, a kanclerjev (razveljavljenje) dolgov bi pomenjalo nesrečo.

Vprašal je, če more še kdo v sedanjem času gojiti kake iluzije glede kanceeliranja teh dolgov.

Govorice so strašno vznemirile Mussolinija, ki je iskal podrobnejših informacij v ameriškem poslaništvu in drugod. V svojem odgovoru na priporabo senatorja Crispija je izjavil, da ne more Amerika ničesar pridobiti potom podaljšanja sedanjega stanja razmer. Nemčija lahko pokliče Rusijo kot uspešno zavezničko, brez ameriške intervencije in Evropo bo moralna nacionalistična narodna skupščina premotriti žalostno dobo bojev in zmede.

Ta govorice so strašno vznemirile Mussolinija, ki je iskal podrobnejših informacij v ameriškem poslaništvu in drugod. V svojem odgovoru na priporabo senatorja Crispija je izjavil, da ne more Amerika ničesar pridobiti potom podaljšanja sedanjega stanja razmer. Nemčija lahko pokliče Rusijo kot uspešno zavezničko, brez ameriške intervencije in Evropo bo moralna nacionalistična narodna skupščina premotriti žalostno dobo bojev in zmede.

General Godley je izjavil pozneje, da je na temelju pogovora, katerega je imel z Ismid pašo, optimističen glede konečnega uveljavljanja miru s Turčijo.

Dakoti in pet v Saskatcheuanu pro-

vine v Canadi.

ZITA HREPENI ŠE VEDNO PO
MADŽARSKEM PRESTOLU.

Seattle, Wash., 17. februarja.

Šest smrtnih slučajev je bilo posledica velikanskega snežnega vala, ki je divjal od nedelje pa do srede. Vsi ponosrečeni so bili odrasli možje. Stirje so umrli, ko so kopali sneg ali bili na poti.

Chicago, Ill., 17. februarja. —

Najmanj osem oseb je umrlo vsled

mraza, ki je zavladal v celem o-

nemčku državlj.

General Godley je izjavil pozneje, da je na temelju pogovora, katerega je imel z Ismid pašo, optimističen glede konečnega uveljavljanja miru s Turčijo.

Pošta, ki je namenjena v Pariz

in Kolin, je nezasedeni Nemčiji,

gre sedaj preko južne strani za-

sedene ozemlja. Pošta, name-

nena v Belgijo, gre preko Am-

sterdamu.

la za sebe in svoje otroke.

Zita je baje izjavila, da bo iz-

dala manifest na madžarski na-

rod, v katerem bo dala izraza te-

mu svojemu sklepu.

V nekem sporočilu iz Madridu

na londonski "Times" se glasi,

da je bil najbrž namen tega obiska

obvestiti Zito, da bo proglašen v

kratkem admiral Horthy kraljem

madžarske države.

Pravice do madžarskega presto-

Povratek pesnika Stritarja v domovino.

Ves narod je pozdravljaj pesnika velikana ob njegovem povratku v domovino. — Veličasten sprejem v Mariboru. — Prisrčne ovace na celem potu. — Radost sivolesega pesnika:

Rogaška Slatina, 26. jan.

Zadnji sedmici žarki so se poslavljali od prijaznega hribečka nad Rogaško Slatino, ko se je prideljal naš miljeni Josip Stritar, tavljen na vsej poti kakor triumfator, s posebnim vlakom na končni cilj svoje vrtnite v ljubljeno domovino.

Josip Stritar se je že dolgo pripravil na povratek v domovino. V Aspangu pri Dunaju, kjer je bival doste: se mu je med vojno in deloma tudi še po prevrati slabo godilo. Ko se je v Aspangu težko dobival živež tudi za dragdenar, je moral naš literarni učitelj in buditelj sedeti v zimski suknji v nezakurjeni sobi. Z avstrijsko penzijo mu je bilo le malo pomagano v strašni avstrijski dragnici. Končno se je vendar domovina spomnila, da mora svoje velikane znati emiti tudi pred smrtjo. Tako ga je zadnje čase domovina zalažala z živežem, sam pa se še ni mogel takoj odločiti njenemu klicu, naj se vrne v njenarce. In ko se je pred tremi meseci odločil, da se vrne pod domači krov, mu je nepričakovano zbolela njegova zvesta družica soprog in je odhod iz Aspanga zoper moral odložiti. Slednjek je bil določen za Stritarjev povrnjak četrtek 25. januarja.

Vodja zdravilišča v Rogaški Slatini dr. Šter, ki je imel ponovo priliko, videti bedne razmere, v katerih je živel naš veliki pesnik in pisatelj, je pokrenil plemenito akcijo in našel polno razumevanje pri pokrajinski upravi v Ljubljani, ki je z uspešnim posredovanjem pri oblastni poskrbela, da bo imel ljubljene slovenskega naroda udoben dom v svoji domovini, po kateri je zadnje čase tako silno hrepnel in nestropno čakal na tretorek odhoda.

Pot v Slatino.

Po polurnem zastanku v Mariboru se je brzovlak zopet premaknil. Sedelč v evetju in rožah s svojo ženo, je Stritar neprestano odzdravljal na urnebesne vzhliko hvaldežnega naroda. Vlak je spremljal imenom južne železnice, ki je dala salonski voz brezplačno na razpolago, tudi prometni kontrover Koejančič, da uredi vse potrebitno pred vožnjo, ker se je brzovlak z dovoljenjem ravnateljstva ustavil tudi v Grobelnem, kjer je zakov na pesniku že nov okrašen voz. Spremljuje se je pridružil tudi poročalec ljubljanskega lista "Jutra", da takoj sporoči pesnikove vteže med vožnjo in prihod v Slatino.

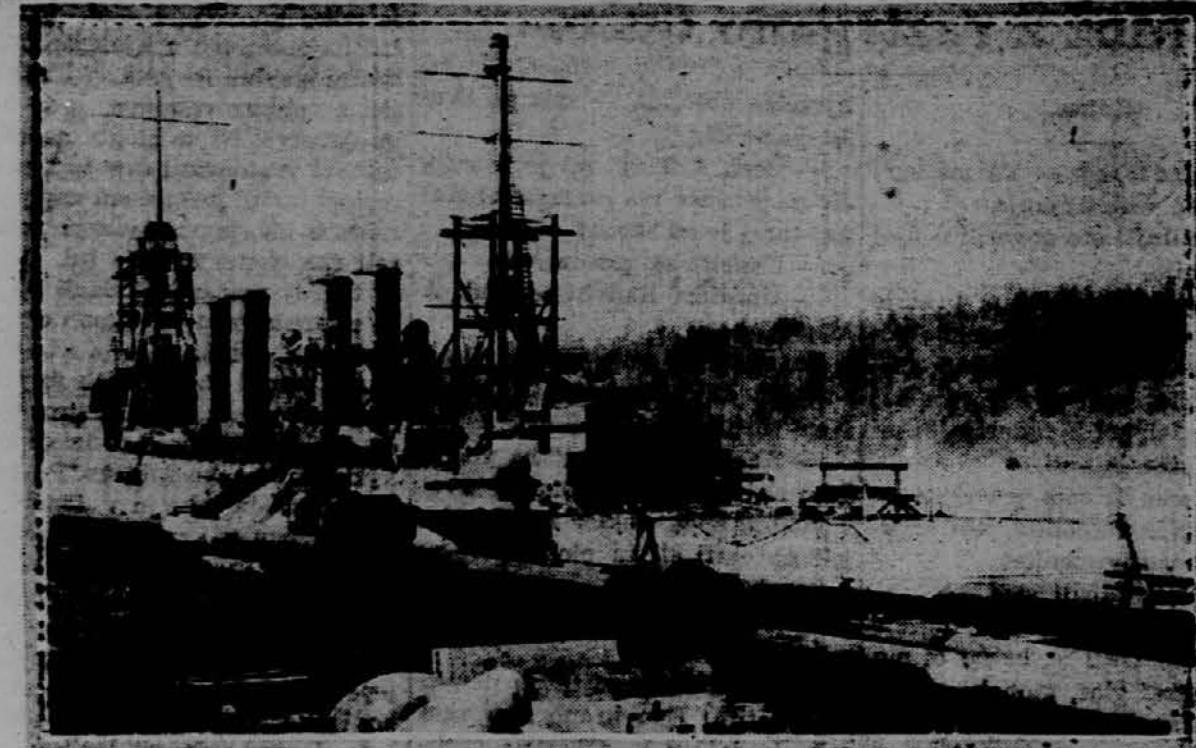
Josip Stritar je z velikim zanimanjem opazoval snežne pokrajine južno od Maribora. Kljub visoki starosti — 87 let že ima — pokriva njegovo glavo gosti in dolgi beli lasje. Oči so mu se vedno živahne. Akopirav sicer ne more več citati časopisov, pa je vendar po naši pokrajini prebiral imena postaj. Tako, ko je bil Maribor za nami, je rekel: "Kaj tega nisem pricakoval! Sedaj še človek vč, zakaj je živel! In godbe so bile tudi tam, in tudi vino so mi prinesli!" Zanimal se jé za vsako malenkost. Vpraševal je za ženske v vase in mimo katerih je dirjal vlak. Pri Poljčanah je opazil kozolec in rekel: "To so slovenska znamenja!"

V Grobelnem je bilo na postaji zbrano skoro vse prebivalstvo in ga je pri tej priliki imenom okrajnega glavarstva pozdravil in mu čestital prijazni okrajni glavar dr. Pirkmajer. Zadnje mesece Stritar ni hodil na prostoto in tako so mu noge močno slabele. V Grobelnem so ga zato morali prenesti v novi vlak. Na vsej poti proti Slatini je narod sivolesega pevca navdušeno pozdravljal in mu prijeval viharne ovacije. In ko je končno prispel vlak na cilj, v Rogaško Slatino, se je starček, ki je gledal na uro, čudil, da je tako hitro prišel. Potoma je ponovno opozarjal svojo soprog na cerkev po ljubkih slovenskih grieh, češ, glej, tu smo doma, to so naši kraji.

Prihod v Slatino.

In Rogaško Slatino je bila na okrašenem kolodvoru zbrana vsa šolska mladina, zastopniki uradov, Sokoli v krovu in številno občinstvo. Pesnika so takoj po prihodu na postajo posadili v naslonjač in nato odnesli v pripravljeno kodijo. Vlak je vodil sivoleski so mu orili z vseh

NAJMODERNEJSJA AMERIŠKA KRIŽARKA.

V Todd Shipyards Corporation, Tacoma, Wash., so zgradili ameriško križarko "Omaha", ki je najnovjega tipa. Križarka bo lahko vozila z naglico petdeset milij na uro. Nji bo sledilo še nadaljnih devet, katerih vsaka bo imela po 90.000 konjskih sil.

strani, starček pa je odzdravljal na desno in levo.

"Stritarjev dom."

Izkri konjički so ponosno odpreli pesnika v tih dom pod gozdčem, vilo Jankomir, ki bo prekrščen zdaj v "Stritarjev dom". Njegovo bivališče obstaja iz dveh sicer skromnih, a zato tem lepo opremljenih svetlih sob, s krasnim razgledom v naravo. Tu bo Stritar sred svojega naroda našel svoj mir, po katerem je tako hrenpel in o katerem je neprestano sanjal. Narodne dame so ga bogato oskrbile z živežem in vino, ki pa ga Boris Miran v svoji pesniški duši raje gleda kakor pije.

V Rogaški Slatini, ki je doživel vredno izredno srečo, da je mogla sprejeti pod svojo streho ob zatočnu njegovega življenja enega največjih sinov našega naroda z njegovo zvesto družico soprog, vila silno veselje.

(Po "Jutru".)

Iščem rojaka FRANKA OBREZA, ki je bil svoječasno dve leti pri ameriških vojakih, pri artilleriji. Stanoval je pred več časom pri Johnu Merhar, 1391 E. 41. St. Cleveland, Ohio, podomače pri Sudatovich. Cenjene rojake prosim, če kateri se ve za njegov način, da mi ga naznam, ali naj mu pove, da se naj sam zglasil prej mogoče na John Merhar, 1391 E. 41. St. Cleveland, Ohio. (19-20-2)

Išče se radi dedčine MARA ali MARIJANA GRT, roj. Schneider v Škofji Loki, ali naj se oglasijo tudi njene hčere Mary. Oblasti so jo dolžile, da je dala svojemu možu uspavalo sredstvo, se splazila nato v njegovo sobo, oddala smrtonosni strel ter mu nato potisnila v roko morilino, orodje, da vzbudi domnevo, da je mož usmrtil samega sebe.

Klub tej težki obtožbi pa ni

Mrs. Knox je bila vdova. Mrs. Lillian Marshal Knox, arteriana ter obtožena, da je umorila svojega moža. Oblasti so jo dolžile, da je dala svojemu možu uspavalo sredstvo, se splazila nato v njegovo sobo, oddala smrtonosni strel ter mu nato potisnila v roko morilino, orodje, da vzbudi domnevo, da je mož usmrtil samega sebe.

Nato pa je dala poklicati najbolj spretni rokodel ter princeza graditi lastno palačo. Bila je popolnoma iz lesa ter vsebovala štirideset sob, kajih vsaka je opremljena s kopaljo. Poleg te palače je dala postaviti umetniško galerijo, katero je napolnila s slikami ter umetniškimi predmeti.

Mlada ženska je znala zaslužiti nujone, a njen princip je bil: živeti in pustiti živeti. Njena gostoljubnost je bila splošno znana po celi okolici. Iz vseh delov države so prihajali gostje in če ni prislo zadosti gostov, je kupila plesne toalete za dva in trideset parov iz svojega lastnega kraja, ki so se nato vdeležili zabave njenih delarov.

(Konec jutri.)

Cenjenim naročnikom "Glass Natoda" v državi Ohio naznanjam, da jih bo obiskal nad petovati zastopnik

Mr. ANTON SIMČIĆ,

kateri je pooblaščen nabirati na ročnico za naš list, zatoraj presimo rojake, da mu bodo kolikor mogoče naklonjenci.

Slovenie Publishing Co

VELIKI Kompletni svetovni Atlas

Najnovejša izdaja, z vsemi zemljevidi celega sveta in kazalom.

Knjiga je fino v platno vezana, vsebuje 291 strani, velikost 14 palcev široka. Cena v polstavni \$4.50

"GLAS NARODA"
22 Cortland Street
NEW YORK CITY

ATORIZMI.

Poslušaj, srce moje, šepet, ki ti svet ž njim razdeva svojo ljužben.

Misterij stvarjenja je ko nočna tema — neskoren je. Razčaranja spoznanja so ko jutranja meglja.

Ne naklanjam svoje ljubezni nad brezdom, ker je visoko.

Sedim ob svojem oknu to jutro, ko se svet, liki potnik, za hip ustavi, prikima in krene dalje.

Te male misli so šest listja; svoj šepet radosti imajo v srcu mojem.

Kar si, ne vidiš, kar vidiš, je tvoja senca.

Moje želje so blazne, skozi spev vpijejo: Učenik moj. Daj, da samo poslušam.

Ne morem izbrati najboljšega. Najboljše izbere mene.

Svojo senco mejejo predse, ki nosijo svetilke na svojih ledjih.

Da sem, je nenehajoče presenečenje, ki je življenje.

Mi, šelesteči listi, imamo glas, ki odgovarja viharju, ali kdo si ti, ki tako molčis?

— Jaz sem samo evet.

Pokoj spada k delu, ko trepalnice k očem.

Clovek je dete, ki se je rodilo, njegova moč je moč razvoja.

Bog pričakuje zahvale za evente, ki nam jih posilja, ne za solne in za zemljo.

Luč, igrajoča se ko nago dete, med zelenimi listi, ki sreči ne vedna z človek lagati.

O lepoti, išči sebe v ljubezni, ne v laskajočem ogledalu.

Moje sreča bije s svojimi valovi ob bregove sveta in piše nanje v solzah svoje znamenje z besedami: — Ljubim te.

— Mesec, na kaj čakaš?
— Da pozdravim sonce, ki mu moram pripraviti pot.

Drevesa se spenjajo k mojem oknu ko hrepeneči glas neme zemlje.

Vsako njegovo jutro, je Bogu samemu njegovo presenečenje.

Zivljenje najde svoje bogastvo v hrepenuju svetu in svojo vrednost v hrepenuju ljubezni.

Posušeni strugi nismo več hvalenji za to, kar je prej dajala.

Ptiči si želi, da bi bil oblak.

Oblak si želi, da bi bil ptič.

Slap poje: Svoj glas najdem, ko najdem svojo prostost.

Ne grajaj svoje jedi le zato, ker ti ne tekne.

VLAHOV

ŽELODČNA GRENCICA

Dela jo in spravila v steklenice v

ZADRU (Dalmacija)

od leta 1861

ROMANO VLAHOV

Naprodaj po vseh

Lekarnah, delikatesah in

greceskih.

Edini agenti za Zdravstvene države.

V. LANGMANN, Inc.

57-69 Sixth Ave., New York, N. Y.

■ Dobro se tudi pri sastopnikih

Glas Naroda.

Riba v vodi molči, zver na zemlji besni, ptič v zraku žvgoli.

Ali človek ima v sebi tisino morja, besnenje zemlje in zvoke zraka.

Iščem svojega prijatelja JOHNA KUNAVERA, ker mu imam sporočiti važne stvari. Prosim ga, da se sam zglasí, ker sicer sem prisiljen objaviti nagrado tistemu, ki mi sporoči njegov način. Mogoče ima sedaj drugo ime. — Jacob Turk, 1315 East 55th St., Cleveland, Ohio. (17-20-2)

NAZNANILO.

Rojakom v Chicagu, Ill., naznamo, da je rojak

JOSEPH BLISH
naš pooblaščen zastopnik v vseh poslih, ki so v zvezi z našim podjetjem.
Uprava "Glasa Naroda".

Harmonike

Ako želite imeti res dobro in trpežno slovensko, nemško ali kromatično harmoniko, obrnite se na znano tvrdko za pejanjalo ali pa pridite osebno.

LUBASOVE

Harmonike vseh vrst imam tudi v zvezni zasedi edini zastopnik teh piščal po cenik.

Se vam ujedno prizorom.

Anton Mervar

621 St. Clair Avenue Cleveland, O.

Potovanje v Jugoslavijo.

Kdo namerava potovati to spomlad v starci kraju na obisk ali za stalno, prizoramo, da se odloči za parnik "PARIS", največji in najmočnejši parnik francoskega roba družbe, ki odprtje iz New Yorka.

16. maja 1923.

Ker je železniška zveza preko Francije, Švicarje in Avstrije zelo izboljšana, je za Jugoslavije potovanje najbolj pripravljeno francoški parnik, zlasti pa se s parnikom "PARIS" in se pride v devetih dneh v Ljubljano; oni pa, ki potujejo iz zasedeno ozemlje, se poletijo iz Pariza naravnost v Trst.

S tem parnikom potuje teda tudi na uradnik, ki bo spremljal potnike do Ljubljane, in ho paži tudi na prtljage, da bo šla naprej vedno z istim vlakom, kot potniki.

Vsi potniki III. razreda so nastanjeni na tem parniku v kabinih po 2-4-6 v eni kabini; kedel želi potovati takrat na tem parniku, naj nam dospoje cim prej \$10.00 ore za III. razred in \$

SKARAMUŠ

Spisal Rafael Sabatini.

Za "Glas Naroda" poslovenil G. P.

28

(Nadaljevanje.)

Pričel je s predstavljanjem ter pokazal v prvi vrsti na dolgega in ljubezničnega Rodomonta, katerega je Andre-Louis že poznal. — Njegove dolge noge ter krivi nos, — je rekel, — ga je uspobil, da igra ulogo kričičnih kapitanov. Njegova pljuča so izvrstna. Treba ga je le slišati, kadar kriči. Vsled tega smo mu dali ime Rodoment ter vam zagotavljam, da je prav tako dober igralec kot kavalir.

Razširil je oči ter se ozrl na človeka, kateremu je bil nomenj na slavospev. Strašni Rodoment, ves presečen od tega, je zardel kot šolska deklica, ko se je ozrl v lice pozornega Andre-Louisa.

— In tukaj imamo Skaramuša, katerega že poznate. Včasih je Scapin, včasih Coviello, a v glavnem je Skaramuš, za katero ulogu je najboljše usposobljen. Om je Skaramuš ne le na odru, temveč tudi v svojem posvetnem življenju. Lasten mu je dar zahrbtnih intrig ter zna biti obenem pogosto skrajno nesramen. Om je Skaramuš v vsakem oziru. Ničesar drugega ne morem reči. Jaz pa sem po svojem razpoloženju usmiljenega sreca ter ljubim celo človeštvo.

— Tako je rekel far, ko je objel svojo kuharico, — je zagorjal Skaramuš ter jedel naprej.

— Brez dvoma ste zapazili, da je njegov humor precej kisel, — je rekel Pantalon.

Takoj pa se je lotil drugega predmeta.

— Ta lepi Leander se mora zanvaliti le naravi, da sme igrati ulogo ljubimega. Polég njega imamo tukaj tudi Paskarijela, ki je včasih lekar, včasih javni notar in pogosto tudi lakaj, — zelo ljubeznniv in prijazen dečko. Dobro zna kuhati, ker je otrok Italije, dežele požrešnežev. Razventega pa sem tudi jaz tukaj ter igram ulogo Pantalone ter vse druge uloge očetov. Pogosto igram ulogo varanega moža ali pa nevednega, v samega sebe zaljubljenega zdravnika. Le redkokedaj pa mi je treba imenovati se drugače kot Pantalon. V ostalem pa sem edini, ki ima sploh kako ime, — resnično ime. Imenujem se Binet, gospod.

— In sedaj dame. Prva na vrsti glede starosti je madama.

Zamahnil je s svojo roko proti debeli blondinki, stari nekako pet in štirideset let, ki je sedela na zadnji stopnjici potujoče hiše. — To je naša mati, služkinja ali strežnica, kot pa zahteva služaj. Znana je izključno pod imenom Madama. Če je splet jihel inela kako ime v svetu, ga je že dolgo pozabila ter ima najbrž prav. Nato imamo tukaj širokoustno Kolombino, ki je seveda subreta ter konečno mojo hčerko Klimeno, ki je nadarjena ljubimka ter bi moral da davno biti članica Comedie Française.

Ljubezna Klimena, — kajti v resnicu je bila ljubka, — se je nasmehnila Andre-Louisu preko mize. Zapazil je tedaj, da niso njene oči sinje, pač pa svetlo-rjave.

— Ne verjuje mu, gospod. Jaz sem tukaj kraljica ter sem rajše tukaj kraljica kot pa suženj v Parizu.

Gospodična, — je rekel Andre-Louis zelo slovesno, — bodite kraljica, kadarkoli se vam ljubi vladati.

Njen edini odgovor je obstajal v plašnem pogledu, katerega je vrgla nanj.

Medtem pa se je obrnil njen oče na lepega mladega moža, ki je igral ulogo ljubimca.

— Ali čuješ, Leander? Takih izrazov bi se moral posluževati ti. Leander se je ozrl nanj s trudnim pogledom.

— Tako! — je rekel. — To so enostavne fraze.

Andre-Louis se je nasmehnil odobravljeno.

— Gospod Leander ima več naravnega zdravega razuma kot mislite. Nekaj posebenga je v izjavi, da je nekaj povsem običajnega nazivati gospodijo Klimeno kraljico.

Par navzočih se je nasmehnila in med njimi je bil tudi Binet.

— Zapomniti si morate, da so vti njegovi dovtipi povsem nezavestni.

Andre-Louis je kmalu izvedel vse, kar je mogel izvedeti od te potujoče tolpe igralcev. Nahajali so se na poti v Guichen, kjer so hoteli nastopiti na sejmu, ki se je pripeljalo prihodnji ponedeljek. Cela družba je hoteli priti v trg opoldne ter vprizoriti takoj nato svojo prvo predstavo. Binet se je obrnil tedaj proti starejšemu grdemu človeku, ki je igral ulogo Policijina.

— Pogrešali pa bomo Felicijena, — je rekel. — Res ne vem, kaj bi mogli storiti brez njega.

— Bomo že napravili na ta ali oni način, — je rekel Policijine ter skomignil z rameni.

— Ti vedno praviš tako, ker veš, da ni treba tebi skrbeti za nobeno stvar.

— Né bilo bi težko nadomestiti ga, — se je oglasil Harlekin, nadaljni igralec.

— Seveda, če bi bili v civilizirani deželi. Kje pa bi mogli najti med tem kmeti v Bretonski človeku, ki bi mogel stopiti na njegovo mesto?

Binet se je obrnil proti Andre-Louisu.

— Bil je naš upravitelj, strojnik, tesar, sploh človek za vse in včasih je tudi igral.

— Mislim, da ste mu poverili ulogo Figara, — je odvrnil Andre-Louis in vti navzoči so bušknili v smeh.

— Torej poznate Beaumarchaisa?

Binet se je pozorno ozrl na svojega novega prijatelja.

— Mislim, da je precej dobro znau, — je odvrnil malomarno.

— V Parizu seveda. Nisem pa domneval, da bi prodria njegova slava v te divjine Bretonske.

— Jaz sem bil v Parizu par let, — v liceju Ludovika Velikega. Tam sem se seznanil z njegovimi deli.

— Nevaren človek, — je rekel Policijine zamišljeno.

— Res, prav imaš, — mu je pritrdil Binet. — Prebrisan. Tega mu ne morem zanikati, čeprav se ne brigam dosti za avtorje. Ta njegova prebrisanost pa je posledica razširjenja teh novih prekučnih idej. Mislim, da bi bilo treba zatreći vsa dela takih pisateljev.

— M. de la Tour d'Azur bi mogče soglašal z vami, kajti s svojo lastno voljo je izpremenil to javno zemljišče v svojo javno posest.

Andre-Louis je izpraznil svojo čašo ter jo napolnil z napol kisim vinom, katero so zaváhali igralec.

(Dalje prihodnje.)

Ksaver Medko:

Mož z raztrgano dušo.

(Konec.)

— Sestra! Ta! — Ta me sovači izmed vseh najhuje.

— A zadnjič ste govorili o njej z ljubezni.

— Mogoče. Čudni hipi pridejo včasi na človeka: brez vzroka postane mehak kakor mlada punčka. A danes vam povem resnico: mačka je, tiger! Z radostjo bi mi iztrgala sreč iz prsi.

Cudil sem se sam pri sebi: — Torej je res vse odbil, vse si izpremenil v sovražnike!

— Čudno. Misil sem —

— Vem. Da jo ljubim, hočete reči. — Umolknil je, kakor bi mu kdo presekal glas, globoko se zamsil. Strelmel je mimo mene, v prazno, nemo, mrtvo daljava, s tistimi blodnimi in obenem tako sanjamimi očmi. — Morda jo imam. Oprostite mi! — Ne, denarino nazaj v žep. Kaj bi mi pomagal denar, ko pa je duša vsa raztrgana!

— Dal bi vam malenkost za pot, če smem.

— Nikar ne segajte po denaru. Pustite! Ena krona sem vam tako že dolžan — nikar ne mislite, da sem pozabil. A zdaj je nimam. Oprostite mi! — Ne, denarino nazaj v žep. Fantje so vse cesti ali za plotom.

— Segel sem v žep.

— Dal bi vam malekost za pot, če smem.

— Nikar ne segajte po denaru. Pustite! Ena krona sem vam tako že dolžan — nikar ne mislite, da sem pozabil. A zdaj je nimam. Oprostite mi! — Ne, denarino nazaj v žep. Fantje so vse cesti ali za plotom.

— Prosim.

— Imate morda kako lepo knjig?

— Branje! Knjige! — Morda vas smem spremeljati do župnišča!

— Prosim.

— Imate morda kako lepo knjig?

— Branje! Knjige! — Morda vas smem spremeljati do župnišča!

— Prosim.

— Je li mogoče! Ubožec!

— Ne samo mogoče, dragi gospod, resnica je, strašna, gole resnica! Delal sem pred nekaj dnevi v bučelnjaku. Popravljam to, ono, pospravljam tu, tam, predvsem v čistim stare panje. Kar najdem pisanje od sodnje. Izkaj mislite, da je bilo pisanega?

Uthnil je, gledal vame z žarečimi očmi. Molčal sem, čakal.

— Pozivat starem Huberju je bil, naj pride na sodnino v zadevi za blaznega proglašenega Aljožiju Huberja. Ta sem pa jaz.

Umolknil je, kakor uničen od strašne teže take obtožbe in obsoede. Široke, junaške prsi so se mu dvigale naglo in visoko, dihal je glasno, skoraj hročeč, kakor bolnik, ki ga muči silna pljučnica.

— Tako, glejte, močno reči s silo in preračunjeno narediti blaznega. Ali naj jih potem že ljubim in ne sovačim in preklinjam?

— Ne, ne. Svojih najblizičnih vendar ne smete in ne morete!

— Žalostno se je nasmehnil.

— Vem; prekletnost pade redno nazaj na preklinjevalec. Vem. Ne ljubim preklinjevalev in klapačev. Glejte, z gostilničarjem tamle, s protestantom, bi bila postala malone prijatelja. A slišal sem ga pred nekaj dnevi, da je izstrelil grč angleški stavek. Ne vem, li res razume angleško, ali je to blato kje pobral in sam ne ve, kaj da pomeni. A vprašam vas, kako naj bom prijatelj človeku, ki govoriti take reči?

— To mi ugaja, gospod Huber. Spoštujem vas že zaradi tega. Zamahnil je z roko.

— Ni treba. In ni vzroka. Zajak tudi jaz sem že preklinjal, grdo preklinjal. Na potovanju. Bil sem dostikrat žezen in lačen; pa sem šel prosit. Sila me je na gnala, sicer bi obležal, da gladu sredci ceste. A kaj so storili ljudje, ki sem jih prosil pomoci v božjem imenu! Najprej so me očeli, potem mi vrgli kakor malenkost.

Kakor psu so mi jo mnogi vrgli. Poklonil sem se v svoji stiski in bedem tem plemenitom srečem, z besedo se zahvalil, a v sreču sem jih potrebe z vso silo in zbudil rekoč: “Tome, hitro vstan! Potres je, že hiša se nam bo podrla.”

Zhudil sem se in debelo gledal, dokler se nisem popolnoma zadržal. Misil sem, da me ima Rok zoper in že zazadel v spoznali. Čim pa sem se zavedel v spoznali, kaj se godi, sem poskočil iz postelje in se brž oblekel ter čakal v velikem utruhu, kaj bo. Mati nas je silila k molitvi in rekla, da moramo biti pripravljeni tudi mi, da pojedemo na ulico, aki so potres ponovil. Na ulico je namreč pritekel že mnogo vanknarov iz hiš. No, hvala Bogu, v Renčah potres ni napravil velike škod.

Dvgnjal je močno žilavo pest proti nebnu, grozčejo stresel.

— Naj jih udari Večni, če res je. In mene naj udari in zdrobi. Čemu živim in trpiš?

Prihajajo hiši je temno. — Ali moč zdesni?

— Glejte, pravkar ste prekli-

druga kraje ter pohiteli malone vsi pomagat Ljubljani. Pršlo jih je takojo po velikonočnih praznikih najmanj 450 v Ljubljano. Takočni stavni mojstri so jih sprejeli z velikim veseljem, a še bolj veselstvo. Ni se moglo načuditi njihovi vratolomni držnosti, s katero so hodili po strehah napol potrušenih hiš, popravljali in podpirali razpokano zidovje itd. Delali so takrat renčarski zidarji po leta neprvenoma od teme do teme spoščetka, dokler je bila sila velika, celo tudi ob nedeljah in praznikih. Res, služili so dobro, toda od njihove pridnosti je imela tudi Ljubljana veliko dobitka. Po svoji živnosti in veselju v družbi, ki je Renčanu v krvi, so se renčanski zidarji kmalu seznanili z raznimi ljubljanskimi gospodi. Največje reklamo v družbi so delali fantje, ki so imeli tako krepke in lepe glasove. In ker je Renčan, ki hodi po svetu kot zidar od roda do roda, čeprav priprav, lepih in prikupljivih manir, so naše ljudi, zlasti mladi, povsod radi videli v sprejemali v družbo. Fantje so kmalu iztaknili svojega rojaka, ki je takrat studiral v Ljubljani. Izhajdi, ustanovili so si tako pevski klub! Pevski društvo "Slatke" jim je dalo svoje prostore na razpolago, dijak iz Renča je fante vežbel v petju, kadar pa ni utegnil, ga je nadomeščal sošolec. Iz tega pevskoga kluba je postal polagom. Zidarsko in tesarsko društvo, ki se je tekmovalo v razvijajočem se življenju, tako da obsegata sedaj že precejšnje število članov. Pri zibelki društva so bili poleg tistega dijaka Renčana tudi gospodje: magistrati policijski uradnik Anton Gutnik, operni kapelnik H. Beniček, stavb. delovodja Miha Skraka, Andrej Merljak, Anton Merljak, Macoratti, Nachtigall, dalje Bajzelj, Pust, Accetto in še nekaj drugih, ki so društvo dvignili takoj, da je razvilo svoj prapor leta 1898. Toda društvo ni samo veseljalo, marveč tako, spomčeta je postavljalo poleg pevske šole tudi poučne tečaje za stavbninsko risanje, računstvo, spisajte itd. Društvo je med vojno razpadlo. Toda prispev je bila Bogu, preobrat. Jugoslaven je bil osvobojen in zopet smo se sedli zidarji ter objeli svoj prapor. V znamenju dela in v znamenju složnosti hočemo se ga držati ter voditi ustavnovljeno društvo po isti poti, ki so jo nam pokazali ustanovitelji. Vse za prospet društva ter za korist in izobraževanje kabine v razredu z 2. 4. posteljami. — Kranjske občnice, kadilnice in podvališča. Pokriti promenadni krov. Izbrana hrana. Domate učnosteni. Nobene skrbi.

Vodilni vloga v pisanju.

Če hočete dobiti v to deželo svoje druge, pišite pojasnila glede hitrih ameriških parnikov, ki nudijo nepreklojivo vrednost za vaše dolarse.

Pišite sedaj!

Vnaprej plačane vožnje.

Če hočete dobiti v to deželo svoje druge, pišite pojasnila glede hitrih ameriških parnik